HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

קשיא דר"ע אדר"ע הכא קאמר מחיקה מעלמא. לית ליה לתנא דכל זמן שלא נמחקה לא אמרה אינו יכולה לחזור בה ולא לנסיון לה להשקותה אבל לא נמחקה המגילה מערערין אותה על כרחה ואפי' לא קיבל הקונן דהא והשקה קמן דקונן מעכב את הדרשין והכא קאמר קונן מעכב את הסותם דכל כמה דלא קבל קונן אי אמרה אינו אותה לא מנסינן לה להשקותה: **וחזרה ואמרה שוטה אני.** לר"ע מהו להשקותה מרלוה: **סיפן מר.** דבר מר: **שמרים כנר.** קודם מחיקה. אלמא מחמת דבר אחר הם מרים על כרחה ואין מרירה על שם קללת בדיקתה נקרא הא מקמי מחיקה לאו בני מידק נינהו: **מתני' מגילתה נגנזת.** ג) בגלי ההיכל דכל כתבי הקדש שאינן נקראין בהן נגנזין לקרות בהן נגנזין שלא יתבזו: **ומנחתה** מתפזרת אבית הדשן דהוואיל וקדישה בכלי נשרפת בעזרה והאי מתפזרת בעזרה היינו נשרפת כדא' לקמן ואלו שמנחותיהן נשרפות וקא חשיב לה להא האומרת איני שוטה. ל"ה. והיא מתמלאה גידין פ"ה הגידין שבלחייה נופחין ונראית מלאה גידין וגם בבשרה נעשית שיטה שיטה של נפיחה והכי תניא בספרי כמין שרביטין מזורקין בה: שאם תחסר אות אחת כגון אלף ה' אלהים אמת או תתיר אות אחת בראשית בראו אלהים. וה"ר מאיר פי' כגון הוה על הוה ד) אחרון יו"ד מברך את השם:

ד) [לעיל יט:], ה) [ע' תוספות סנהדרין נב. ד"ה טבול יכפות ז: ד"ה ולפלח ותוס' זבחים נב. ד"ה ובטמאים], ו) [ע' תוספות לקמן כח: ד"ה בן עזאי], ז) [כתובות סב: וע' תוספות לקמן כח: ד"ה רוקח], ח) ס"ח מיט, ט) [וכ"ה בפיסקא בגמ' בחומ"ע], י) [לעיל יז:], יא) עירובין יג., יב) [נזיר ה:], יג) [במדבר ה], יד) [נזיר ה: ובחומ"ע], טו) [ע"ב], טז) [סוע"ב], יז) [לקמן כח:], יח) [שם], יט) [לקמן כב:], כ) שייך לע"ב, כא) [ביומא כד.].

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ולו תייתר תוס ג': (ב) רש"י ד"ה קשיא וכו' קודם והכא אמר לר"י:

גליון הש"ס

מתני' מערערין אותה. עיין פרש"י לעיל לט כט: **שם** מבאן אומר בן עזאי וכו'. ע' מגילה ד' ג ע"ב תד"ה נשים נשמע:

מוסף רש"י

ואמרה איני שוטה. ולא הודים לומר טמאה אני, מערערין אותה. כלומר פותחין פיה שלא בטומאה ושופכין את המים לתוך גרונה (לעיל יט:) מערערין. לשון קילחת גרון דומה לך (איוב לט ז). **בקב ותפלות.** להזות בעלה עמה, מעשרה קבין. להמעבר (כתובות סב:) מפיקה ליזון כמזונות מועטין ויהא מיפלגתה מלוי לה בתשמיש, מט' קבין ופרישות לפרוס מן המיפלגת, לפיכך אין טוב שלמעלה מוכיח (לקמן כא:). **קנקנתום.** שלדיממ"ש (ערובין יג.). **שמא תחסיר אות אחת.** וה' שלהים אמת אם תחסר מהכיר, וידבר ה' אם תוסיף אות אחת ומכתוב וידברו ומגלגל מתכיר (שם). **דבר אחד** יש לי. לקמן מפרש מאי קמיהדר ליה (שם). **כתב** שיוכל למחות. וקנקנתום ריחומו מיכר מלך (שם). מאי קא"ל. רבי ישמעאל, ומאי קא מהדר ליה. רבי מאיר, מחזר ליה על תפר ויתר ומהדר ליה קנקנתום יש לי (שם). **כיון דלא מצי קם אליביה.** רבי עקיבא היה מריח טוהו ולא מלי ר' מאיר למיקם שליהים (שם). וגמר גמרא. מצניות שקבל מרבותיו (שם). **הדר אתא לקמיה דר"ע.** שהיה מריח לפלפל ולדקדק כמה שלמד להשיב תשובות ומצניות זו על זו ולמדן (שם).

קשיא דר' עקיבא אדרבי עקיבא התם אמר מחיקה מעכבא והכא אמר קונין מעכב תרי תנאי ואליבא דר"ע איבעיא להו אמרה איני שותה מחמת בריותא וחזרה ואמרה שותה אני מהו כיון דאמרה איני שותה טמאה אני קאמרה וכיון דאחזיק נפשה בטומאה א"לא מציא הדרה בה או דילמא כיון דאמרה שותה אני גליא דעתה דמחמת ביעתותא הוא דאמרה תיקו אמר אבוה דשמואל ב צריך שיתן מר לתוך המים מ"ט דאמר קרא מי המרים שמרים כבר: **מתני'** ד עד שלא נמחקה המגילה אמרה איני שותה מגילתה נגנזת ומנחתה מתפזרת על הדשן ואין מגילתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת ה נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני המים נשפכין ומנחתה מתפזרת על בית הדשן ו ה נמחקה המגילה ואמרה איני שותה ז מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחה ח אינה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות והיא מתמלאת גידין והם אומרים ט הוציאוה שלא תטמא העזרה י אם יש לה זכות היתה תולה לה יש זכות תולה שנה אחת יש זכות תולה ב' שנים יש זכות תולה ג' שנים כ מכאן אומר בן עזאי ל חייב אדם ללמד את בתו תורה שאם תשתה תדע שהזכות תולה לה ר"א אומר מ כל המלמד בתו תורה נ ס (כאילו) לומדה תפלות ר' יהושע אומר ס רוצה אשה בקב ותפלות מט' קבין ופרישות הוא היה אומר ע חסיד שוטה ורשע ערום ואשה פרושה ומכות פרושין הרי אלו מבלי עולם: **גמ'** פ א"ר יהודה אמר שמואל משום ר"מ כשהייתי למד תורה אצל ר"ע היתי מטיל קנקנתום לתוך הדיו ולא אמר לי דבר כשבאתי אצל ר' ישמעאל א"ל בני מה מלאכתך אמרתי לו לבלר אני אמר לי בני הוי זהיר שמלאכתך מלאכת שמים היא שמא תחסיר אות אחת או צ תתיר אות אחת נמצאת אתה מחריב את כל העולם כלו אמרתי לו דבר אחד יש לי שאני מטיל לתוך הדיו וקנקנתום שמו אמר לי וכי מטילין קנקנתום לתוך הדיו התורה אמרה ק ומחה כתב שיוכל למחות מאי קא"ל ומאי קא מהדר ליה הכי קא"ל לא מבעיא בחסירות ויתירות דבקי אנא אלא אפילו למיחש לזבוב דדילמא אתי ויתיב אתגיה דדלי"ת ומחיק ליה ומשוי ליה רי"ש דבר אחד יש לי שאני מטיל לתוך הדיו וקנקנתום שמו אינו והא ש תניא אמר רבי מאיר כשהייתי למד תורה אצל ר' ישמעאל היתי מטיל קנקנתום לתוך הדיו ולא אמר לי דבר כשבאתי אצל ר"ע אסרה עלי קשיא שמוש אשמוש קשיא אסרה אאסרה בשלמא שמוש אשמוש לא קשיא מעיקרא אתא לקמיה דר' עקיבא כיון דלא מצי קם אליביה אתא לקמיה דר"י וגמר גמרא הדר אתא לקמיה דר"ע סבר סברא אלא אסרה אאסרה קשיא קשיא תניא רבי יהודה אומר אומר היה ר"מ לכל מטילין קנקנתום לתוך הדיו

מגילתה נגנזת. ירושלמי תני נגנזת תחת לילו של היכל למה נפסיד נשמיל לשחקה לול קטן היה שם ושם המים נשפכים תני מין בהן משום קדושה מהו לגבל בהן את הטיט מה בכך המים נשפכים תני יש בהם משום קדושה: נמחקה המגילה ואמרה איני שוטה מערערין אותה למה שגרמה לשם שיימחק כמה ימחק תני רבי חנין ב"ש אומרים אחת ובה"א אחת שיהא ס"ל כדי לכתוב י"ה: ג) **אמר** ר' ירמיה **למחוק** לה **מה"ת אימא** ביניהו. תימה לרבי והא בימי ר"מ נפסקו כבר המים המרים כדאמרי' בפ' בתרא (לקמן דף מז.) דר' יוחנן בן זכאי הפסיקן ועוד הלאמר רבא (לעיל ד' יז:) מגילת סוטה שכתבה קודם שתקבל עליה שבועה לא עשה ולא כלום ס"כ מ"ט דמ"ד מוחקין לה מן התורה ולימא למימר מ"ד מוחקין לה מן התורה לית ליה דרבא ס"כ למאי אמר לר"ם לעיל (ד' יט:) כדי נפשה לימא לית ליה דרבא אלא משמע דבעא כ"ע מודו ולימא למימר מ"ד מוחקין לה מה"ת כגון שכתבה לאחר שקבלה עליה שבועה אע"פ שהפסיד לא נתכוין לשם סוטה אלא לשם ס"ת ומה שאין מטילין קנקנתום לתוך הדיו לפרשת סוטה לפי' נזמן הזה משום דכתיב בה וממה דבעינן כתב שיכול למחות וכיון דס"ל מוחקין לה מן התורה ס"מ דקסבר לממותה פרשה לפיכך כתובה בתורה קפיד קרא דבעינן שיכול למחוק:

אבל תורה דסתמא כתיב הכי נמי דמחקינן. לפום הלי דיחוי ס"מ למיפרך וכי לית ליה לת"ק הא תנן ק כל גט שנכתב אלא לשם אשה פסול כיצד היה עובר בשוק ושמע קול סופרים מקרין וכו' וס"מ לתרוצי דילמא עד כאן לא אמר גבי גט דסתמא פסול משום דאשה לאו בת גירושין עומדת אבל סוטה אחר שקינא לה ונסתרה סתמא להשקות עומדת כדאמרינן ברים מסכת זבחים (דף ג:) ת"ל עד כאן לא פסלינן גבי גט אלא משום דהתם וכתב לה אמר רחמנא וכו' מיהו היכא דלתיתיה לשם רחל לא הדרא מנתקא ע"י מחיקה לשם לשה ולרבי אחי בר יהויה נמי מע"ג דעשייה דידה מחיקה היא מיהו מהני קלא דכתב בסתמא ועשה לה ולא כתב ומחה לה דרשינן ליה נמי מכתיבה דבעינן לכתוב לשם אלות בעולם מיהו מהני נמי האי דלא

ו) א מיי' פ"ד מהל' סוטה הל"ג סמנ עשין נ:
ז) ב מיי' פ"ג מה הל"י סמנ עשין נ:
ח) ג מיי' שם פ"ד הלכה ד:
ט) ד מיי' שם הל"ו:
י) ה מיי' שם הל"ד:
יא) ו מיי' שם פ"ג הלכה טז:
יב) ז מיי' שם הל"כ:
יג) ח מיי' פ"ק מהל' ת"ת הל"ג, סמנ עשין יב טוש"ע יו"ד סר' רמו סעי' ו:
יד) ט מיי' פ"ח מהל' עכו"ם הל"ג:
טו) י מיי' פ"ל מהל' תפלין הל"ד סמנ עשין כד טוש"ע יו"ד סימן רעה סעי' ו:

תוספות שאנץ

שהיא טמאה: דאמר קרא מי המרים שמרים כבר קודם מחיקה אלמא מחמת דבר אחר הם מרים ואין מרירותן נקרא על שם בדיקותן דהא מקמי מחיקה לאו בני בדיקה נינהו. ל"ה: **מתני'** מגילתה נגנזת בצדדי ההיכל דכל כתבי הקדש שאינן נקראין בהן נגנזין שלא יתבזו: ומנחתה מתפזרת אבית הדשן דהוואיל וקדישה בכלי נשרפת בעזרה והאי מתפזרת בעזרה היינו נשרפת כדא' לקמן ואלו שמנחותיהן נשרפות וקא חשיב לה להא האומרת איני שוטה. ל"ה. והיא מתמלאה גידין פ"ה הגידין שבלחייה נופחין ונראית מלאה גידין וגם בבשרה נעשית שיטה שיטה של נפיחה והכי תניא בספרי כמין שרביטין מזורקין בה: שאם תחסר אות אחת כגון אלף ה' אלהים אמת או תתיר אות אחת בראשית בראו אלהים. וה"ר מאיר פי' כגון הוה על הוה ד) אחרון יו"ד מברך את השם:

ד) נלפה לע"ל סם יוסף יו"ד על הום תחנון נמצא מבכך שם השם.

שטוה רושם ולימו נמחק מה ענין קנקנתום אצל מיסור ויתור: **ומשוי ליה רי"ש.** כגון לי"ת לתחד: **דבר אחד יש לו'.** ולימו נמחק לגמרי: **קשיא שימוש שימוש.** דלקמן לעיל שימוש דר"ע קודם ג) ואמר הכא דר"י קודם: **לא מצי למיקם אליביה.** על עיקרי טעמיה שהיה חומר על טמא טהור ומרחה לו פנים ועל טהור טמא ומרחה לו פנים: **אתא לקמיה דר"י וגמר גמרא.** המצניות שמומות כמו שהן כדגמיר להו מרבו וכן מרבו: **והדר אתא לקמיה דר"ע ולמיסבר סברא.** לעמוד על עיקר טעמי המשנה מפני מה זה טמא וזה טהור זה אומר וזה מותר ועל מה כל דבר נסמך ועל מיזה מקרא וזה תלמוד שהיה בימי התנאים ולהבין דבר מתוך דבר כשהיה דבר מדם נשאל בבית המדרש מהיכן ילמדוהו ולעיזה משנה ילמדוהו: